

Slyšeli jsme z prvního i druhého biblického čtení příběhy dvou žen, příběhy dvou ztroskotaných lidských životů. Příběhy plné lidského nepochopení, odsouzení, samospravedlnosti. Ale také příběhy velké lásky a velké naděje. A v jejich středu Ježíš. Setkání s ním proměňuje životy obou žen odpuštěním, které otevírá novou budoucnost.

První příběh, zaznamenaný evangelistou Lukášem, se odehrává v domě farizea Šimona, který pozval Ježíše do svého domu. Při hostině se do společnosti vetře i místní vykřičená žena. Padne Ježíši k nohám, omývá je svými slzami, otírá je vlasy a nakonec potřé vzácným olejem. V té chvíli jí nezáleží na tom, co na její jednání řeknou lidé, neohlíží se na pravidla správného společenského chování. Svým jednáním dává Ježíši najevo, od koho ve svém zkaženém životě očekává pomoc. Tento nejvyšší důkaz její lásky, oddanosti i naděje, mohl pochopit jen ten, komu byl určen. Naopak hostitel Šimon je jejím jednáním pohoršen a Ježíšovým chováním zklamán. Jestli je to takový prorok, jak o něm lidé mluví, neměl by se znečist'ovat kontaktem s takovou ženou.

Farizeus a žena hříšnice. Každý z nich měl k setkání s Ježíšem jiné důvody. Šimon se chtěl asi pouze setkat s člověkem, o jehož působení toho hodně slyšel, chtěl mít příležitost lépe ho poznat, mít ho tzv. „pro sebe“. Sice ho velkoryse hostí, ale nic od něj nečeká. Zároveň mu ve své povýšené nadřazenosti nevěnuje ani základní hostitelskou pozornost, jakou je nabídka vody k umytí nohou, nebo tehdy běžné přivítání váženého hosta polibkem.

Žena se naopak chce setkat s někým, o kom slyšela, že odpouští hříchy a proměňuje lidské životy. A tak se na něj upíná svojí láskou i nadějí. A obětuje pro to zřejmě všechno, co měla. Ježíš vidí její lásku i její očekávání. Podobnostvím to chce pomoci pochopit i Simonovi. Ten sice na příkladu dvou dlužníků pochopí tajemství milosti a odpuštění, správně určí míru lásky v závislosti na velikosti odpuštěného dluhu, ale jeho samospravedlnost mu nedovolí si připustit vlastní vinu, vlastní selhání. A tak z tohoto setkání odchází s Ježíšovým odpuštěním jenom žena s problematickou minulostí. Do její budoucnosti zní Ježíšova slova: *„Jsou ti odpuštěny hříchy. Tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji.“*

Poznat Ježíše v jeho odpouštějící a přijímající lásce nelze z pozice nezaujatého pozorovatele, případně povýšeného kritika jeho působení. Opravdové požehnání může mít ze setkání s ním jenom ten, kdo si pokorně uvědomuje svá selhání a provinění a touží se setkat s láskou, přijetím a odpuštěním.

Druhý příběh, z Janova evangelia, se odehrává v chrámu. Ježíšovo kázání shromážděným posluchačům je najednou přerušeno skupinou farizeů a zákoníků, přivádějících ženu, přistiženou při cizoložství, smrtelném hříchu, který podle Mojžíšova zákona zaslouží ukamenování. Farizeové cítí, že tento případ by se jim mohl hodit ve sporu s Ježíšem. Vlastně ani ve skutečnosti nechtějí žádat Ježíše o jeho stanovisko, ale vlákat ho do léčky. *„Tou otázkou ho zkoušeli, aby ho mohli obžalovat,“* potvrzuje evangelista Jan. Dělají, že jim jde o obecné dobro a přitom myslí na svou věc.

Je vždycky nebezpečné, když se člověk stane prostředkem v zápasu za zájmy těch druhých. Když se stane pouhým argumentem k dosažení jejich cílů.

Co ty na to Ježíši? Máme to dobře promyšlené. Když se postavíš proti prikázání Mojžíšova zákona, dáš nám příležitost obvinít tě z rouhačství. Pokud se přikloníš k Mojžíšovu zákonu, kde je potom tvé hlásání slitovné Boží lásky, milosrdenství, odpuštění? Napjatě čekají na Ježíšovu odpověď. Skutečným obžalovaným se v tuto chvíli nestává ta žena, ale Ježíš, proti kterému tak usilovně hledají záminku k obžalobě.

Rozhorlení žalobci a ochránci zákona však Ježíše nechávají v klidu. Neodpovídá na jejich přímou otázku, skloní se a píše prstem po zemi. Není důležité, co. Důležitý je klid, který zachovává proti svým odpůrcům. Klid, ve kterém se věnuje tomu, co dělá. Klid, který mu dovoluje nepřistoupit hned na způsob rozhovoru, který je mu vnucován v emotivně vypjaté situaci. Kraličtí k tomu ve svých poznámkách uvádějí: *„Pán na zemi psal pro ukázání toho, že oni /farizeové/ zákon Boží opomítají a potlačují a že k němu ten soud nepřínáleží; protož jich ani neposlouchá, ale jinou věcí se zaměstnává. „* Ježíšovo chování ukazuje i nám, jak je důležité nenechat se ve složitých situacích tzv. „vytočit“, vyprovokovat k rychlé reakci, ale nechat si situaci v klidu projít hlavou.

Na neodbytné naléhání zákoníků nakonec Ježíš přece odpoví. Takovou odpověď ale jeho odpůrci asi nečekali. *„Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni kamenem.“* Vlastně se tím ptá, kdo požadovaný trest vykoná. Nezpochybňuje ženinu vinu, neříká, že by si nezasluhovala trest podle zákona. Ano, byl to hřích. Ale ať začne s trestáním ten, kdo je bez hříchu. Ptá se na prvního vrhače prvního kamene. Kdo začne házet první, aby se dostalo Boží spravedlnosti podle zákona? V napjaté situaci se Ježíš opět skloní a dál píše prstem po zemi. Nedívá se do očí svých odpůrců, nevyvolává napětí, ale dává jim prostor to celé nově

promyslet. A v tomto prostoru se každý mohl setkat sám se sebou, uvidět své hříchy – ty viditelné, i ty skryté – nepokoru, duchovní pýchu, lakotu, lenost ... A také si uvědomit, že ten, kdo hodí kámen ve jménu obhajoby Božího zákona, převezme na sebe odpovědnost za smrt člověka a sám se vystaví nebezpečí kamenování za své vlastní hříchy. Ježíšova odpověď je donutila přemýšlet nad sebou a nad svým životem tak, že zahanbení začínají jeden po druhém odcházet. Dostali od Ježíše možnost důstojného ústupu.

Dát druhému možnost vycouvat bez toho, abych ho zesměšnil, je velké umění. Odpustit a zároveň neponížit. Kdyby se Ježíš s nimi začal hádat, došlo by zřejmě k náročné konfrontaci. Jeho odpůrci by se zatvrdili ve svém názoru a nic by nepochopili. Ale oni pochopili. Chtěli obžalovat ženu, Ježíše ... a teď jsou donuceni přemýšlet o sobě. A tak se začínají vytrácet. Bratři kraličtí to ve svém překladu výstižně komentují: „*Oni uslyševše to a v svědomích svých obvinění byvše, jeden po druhém odcházeli, počavše od starších až do posledních.*“ Jejich spravedlivý hněv nad ženiným hříchem najednou vychladá. Nahrazuje ho něco, co bychom od nich nečekali: Nechali se Ježíšem oslovit. Ten, pro kterého hledali záminku k obžalobě, svojí výzvou obžaloval je. Odcházejí s vědomím vlastních vin, které jim brání provést navrhovaný trest. Škoda, že od Ježíše odešli. V té chvíli poznání, že nejsou tak spravedliví, jak vypadají před lidmi, mohli i oni uslyšet „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.“

Chrámové nádvoří se vylidnilo. Zůstala jen obžalovaná žena a Ježíš. Jediný, kdo by mohl kámen hodit, protože je bez hříchu: „Ženo, kde jsou ti, kteří na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?“ „Ne, Pane, nikdo.“ „Ani já tě neodsuzuji.“ slyší užaslá žena osvobozující rozsudek. Ježíš nechce, aby se zavřela kniha jejího života. Otevírá novou kapitolu, umožňuje nový začátek. „Jdi a už nehřeš.“ To není prázdné gesto, mávnutí ruky, jako, že se nic nestalo. Stalo se, a hodně zlého se stalo. Ale teď jdi, buď jiná, jako vyměněná. Nezemřelas pod ranami kamenů, jak bys zasluhovala. Máš život. Máš šanci. Máš budoucnost. Ale: Už nehřeš. Nevracej se ke starému způsobu života, neopakuj staré viny, Vrať se domů, dosvědčuj lidem jenom pouhou svou přítomností mezi svými, že tu není jen zákon, ale také milost.

Ježíšův rozsudek ukazuje na to, s čím máme možná někdy problém i my: Umět oddělit hřích od hříšníka a dát mu najevo své přijetí, které vede k nalezení odhodlání vydat se na novou cestu. V každém z nás je trochu farizea, ochotného soudit druhé. Naše civilní zákony nedovolují takový způsob trestu, jaký přikazoval Mojžíšův zákon. Na naše bližní už neházíme kameny. Ale bahno a špínu lží, kritiky, pomluv, nepravdivých osočování, podezřívání, fake news, to ano. Kolik toho vidíme nejen v naší rozpolcené společnosti, ale i mezi přáteli. I mezi křesťany, kteří někdy také rádi vidí třísku v oku svého bratra, místo břevna ve svém vlastním oku.

Zákony platí. Ty lidské, i ty Boží. Jsou dány jako dobré směrovky a ukazatele pro život jednotlivce i společnosti. Ježíš o sobě prohlásil, že nepřišel zákon zrušit, ale naplnit. Svou obětí na kříži, jak jsme si ji o Velikonocích připomínali, vzal zákonu jeho neúprosnou tvrdost a nahradil ji milostí. Odpuštěním, darem nového začátku.

„Jdi a už nehřeš!“ tak jsme to mohli zaslechnout a prožít u jeho prostřeného stolu minulý týden i my. A znovu uvidět sebe i své bližní ve světle Kristovy odpouštějící lásky. Lásky, která otázkou „kdo z vás je bez hříchu?...“ vede k pokání, pokoře i odpovědnosti za náš život, i k novému pohledu na lidi kolem nás.

Pane Ježíši Kriste,

stojíme pod tvým křížem a v duchu vidíme jak z naší mysli i srdce pomalu padají kameny našich soudů o lidech, kteří nezapadají do našich představ způsobu jednání, chování, života, víry. Najednou si uvědomujeme, že stejně tak mohou ti druzí vidět nás. A co teprve, jaké nás vidíš ty! A když jsme na letošní velikonoční cestě došli s ženami a učedníky až k tvému prázdnému hrobu, vidíme padat ten největší kámen, balvan, jehož odvalení znamenalo tvé vítězství nad každým lidským hříchem, i nad samotnou smrtí. A jako bychom slyšeli tvé: „Jdi a už nehřeš.“ Děkujeme, že smí platit i pro nás. A prosíme o sílu k novému životu, poznamenanému tvým odpuštěním a snahou neopakovat staré viny, nevršit nové dluhy lásky vůči tobě i našim bližním. Prosíme o sílu k životu poznamenanému novým pohledem i na lidi kolem nás. Amen